

BOHUS LÄNS FOLKBLAD

Ansv.-utg. o. red.: 1994

SVEN A. LUNDEHÄLL m. 3-4

Red. o. exp.: Bua 6186

Tel. 501 60 440 80 Dr Resmarks väg
ELLÖS

Pris helår kr 100:—

Eftertryck ur denna tidning
tillåtes gärna, blott källan
därvid angives.

Sveket

Nästan okänd för allmänheten är utlämningen av mer än tusen ryska flyktingar som var internerade i läger i Sverige vid krigsslutet. Den svenska regeringen lät Sovjets legation i Stockholm ta över kontrollen av lägren. Det ansågs nödvändigt att använda våld, något alternativ erbjöds inte, och avvisningen mörklades. Huvudparten flyktingar, inemot ettusen, transporterades från Gävle till Sovjet 10/10 44. De flyktingar som hade lyckats hålla sig undan, bl.a. en mängd ingermanländare, uppsöktes av en sovjetisk repatrieringsdelegation som kom till Sverige våren 1945, sedan den svenska regeringen gett Sovjets legation flyktingarnas namn och adresser. Ytterligare 180 personer återsändes efter denna finkamning.

Detta skamliga efterspel till andra världskriget blev bekant först 1992 genom Anders Berges undersökning "Flyktingpolitik i stormakts skugga". "Det anmärkningsvärda är att Sverige tillät en främmande makt att på svensk mark bedriva sin totalitära politik", säger Berge.

När Sveriges regering lät avvisa dessa ryska flyktingar kunde ingen i väst veta hur de skulle behandlas vid hemkomsten, även om tvivel kunde råda om Sovjet som rättsstat.

Vid slutet av andra världskriget befriades och repatrierades enligt officiella sovjetiska uppgifter 5 236 130 sovjetmedborgare som befunnit sig i Tyskland och av tyska ockuperade områden. Det var tvångsrekryterade slavarbetare, krigsfångar, antikommunister i tysk uniform, kvinnor och barn. Mer än tre miljoner fanns i områden som befriats av engelska och amerikanska trupper. Vid Jaltakonferensen i februari 1945 kom Churchill och Stalin överens om att de skulle återsändas till Sovjet. Beslutets laglighet var tvivelaktig både från brittisk juridisk synpunkt och med hänsyn till Genèvekonventionen.

"Vi har inte råd att vara sentimentala", sa Englands utrikesminister Anthony Eden. "Det skulle vara svårt i praktiken att

skilja på förrädare och politiska flyktingar", sa hans efterträdare Ernest Bevin; bäst att sända i väg dem alla.

Så skedde också, trots att en stor del av de berörda inte alls ville återvända till Sovjet. Det förekom en mängd självmord, av enskilda personer och hela familjer, men den väldiga operationen genomfördes.